

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 828: Cần Biết Nghĩa Của Kinh Đây Là Không Thể Nghĩ Bàn

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 070)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Đương tri thị kinh nghĩa bất khả tư nghị cố dã】 (Cần biết nghĩa của kinh này là không thể nghĩ bàn)

Nghĩa chân thật của kinh, nghĩa chân thật là gì? Không thể nào suy nghĩ được. “Tư” (思) là suy nghĩ, là điều không thể nghĩ tưởng đến. “Nghị” (議) là giảng giải thảo luận, là điều không thể nói ra được. Những gì quý vị có thể nghĩ đến đều không phải là nghĩa của kinh, những gì quý vị có thể nói ra cũng không phải. Cho nên, kinh này mà quý vị đem đi “nghiên cứu”, thì chẳng phải là quá oan uổng hay sao! Kinh làm sao có thể nghiên cứu? Tôi ở trong các buổi giảng trước đây thường nói với mọi người rằng, kinh không có ý nghĩa cố định, nếu có một ý nghĩa nhất định thì nó là vật chết rồi. Đồ vật chết thì mới có ý nghĩa cố định, kinh thì không có ý nghĩa cố định. Cho nên một trăm người giảng, sẽ có một trăm loại ý nghĩa khác nhau được đưa ra ; một người giảng, bản thân tôi giảng *Kinh Kim Cang* cũng không ít lần, mỗi lần giảng ý nghĩa lại không giống nhau, nó làm sao có ý nghĩa cố định được? Vì không có ý nghĩa cố định, nên khi khởi tác dụng liền thành vô lượng nghĩa ; nếu có một ý nghĩa nhất định, thì nó là vật chết, liền bị trói buộc, liền chết cứng rồi. Thế nên, kinh diễn vốn dĩ vô cùng sống động, hoạt bát; kinh chỉ có thể đọc, không thể đem ra nghiên cứu thảo luận, không thể tư duy tưởng tượng. Tư duy tưởng tượng chính là khởi vọng tưởng; nghiên cứu thảo luận chính là nói hươu nói vượn. Đó chính là điều mà đoạn trước đã nói: “vọng đàm Bát Nhã” (bàn luận xằng bậy về Bát Nhã).

Không thể suy nghĩ, không thể bàn luận, ấy vậy mà Phật lại có suy nghĩ, có bàn luận, nói với chúng ta cả một tràng dài như thế này, đây là gì? Đây chính là “Nhu Lai vô trụ sinh tâm”. Thế nhưng ở nơi Ngài là “sinh tâm vô trụ”; còn chúng ta thì lại rất dễ vướng mắc, chúng ta “sinh tâm” liền lập tức “trụ” ngay, thế là hỏng mất rồi, chẳng thể hiểu được nghĩa chân thật của Như Lai. Nếu chúng ta có thể hiểu được nghĩa chân thật của Như Lai, chúng ta nghe xong rồi,

nghe xong mà cũng “vô trụ”, đó chính là cái gọi là “nói mà không nói, không nói mà nói”; chúng ta nghe kinh, “nghe mà không nghe, không nghe mà nghe”, đó chính là “vi mật khế nhập” (khế nhập một cách vi diệu, thâm mật). Quý vị nếu như không hiểu bốn chữ này, thì hãy suy nghĩ nhiều lần về cách nói này của tôi, đây gọi là “vi mật khế nhập”, “nói mà không nói, không nói mà nói, nghe mà không nghe, không nghe mà nghe”. Sự lặp đi lặp lại của hai câu nói này, nói cho cùng, cái gốc nằm ở đâu? Gốc chính là “vô trụ sinh tâm”. “Vô” chính là vô trụ, *ung vô sở trụ*, còn “nói - nghe” chính là sinh tâm. Quý vị phải nhớ kỹ, “sinh tâm vô trụ, vô trụ sinh tâm”, như vậy liền “vi mật khế nhập”.

Trong đời sống hằng ngày của chúng ta, chúng ta nói chuyện cho người khác nghe, có phải là “nói mà không nói, không nói mà nói” hay không? Người khác nói chuyện chúng ta nghe, có phải là “nghe mà không nghe, không nghe mà nghe” hay không? Nếu quý vị ở trong giảng đường nghe kinh là như thế này, mà rời khỏi giảng đường liền thực sự có “nói” có “nghe”, thế chẳng phải lại hồng bát rồi sao? Lại quay về với tập khí cũ rồi! Trong mọi lúc, mọi nơi, khi tiếp xúc với hết thầy chúng sanh đều giữ được như thế này, thì đó mới gọi là chân chính thọ trì *Kim Cang Bát Nhã*, mới là chân chính “vi mật quán chiếu”. Mặc áo ăn cơm cũng lại như vậy, ăn cơm “ăn mà không ăn, không ăn mà ăn”, chúng ta không làm được, chúng ta là thật sự có “ăn”.

Kim Sơn Hoat Phật Diệu Thiện khi ăn, người khác xới cơm mang đến cho ngài, cúng dường ngài thì người đó rất vui, ngài cũng rất hoan hỷ bảo: “Tốt! Ông cúng dường ta. Lại đây! Ta ăn của ông một bát”, người kia lại xới thêm một bát, “Được! Ta ăn của ông một bát”, không để một ai luống qua, chỉ thoáng chốc ngài ăn liền mười tám bát. Thế chẳng phải là no căng phòng lên sao? Pháp sư Lạc Quán ở bên cạnh nhìn thấy ngài như vậy liền hỏi: “Hoạt Phật, ngài có sao không?” Hoat Phật khẽ nói với sư, bảo rằng: “Ông là một người nghiên cứu kinh, ông có hiểu thế nào là ‘một và nhiều không phải hai, một chính là nhiều, nhiều chính là một’ không?” Nếu ông hiểu được đạo lý này, thì đâu có nhiều hơn nữa cũng chỉ là một, đừng nói là mười tám bát, một trăm tám mươi bát ngài cũng chẳng thấy đầy bụng. Người ta là đã thâm nhập vào cảnh giới này, không có “nhiều ít”! Chúng ta thì chấp trước vào “nhiều ít”, còn người ta thì “nhiều” và “ít” là một, điều này thật sự lợi hại! Một ngày nọ ngài cũng làm thử nghiệm, xới cơm mang đến cho pháp sư Lạc Quán ăn, ăn một lát, lại thêm cơm cho sư, liên tục thêm cơm, sư cũng ăn hết mười bát; ngài hỏi: “Ông cảm thấy thế nào?” Sư cũng chẳng cảm thấy gì cả! Có thể thấy tất cả đều là do một niệm, ý niệm

này là vọng niệm, vọng niệm đang tác quái, vọng niệm không còn nữa, thì “một và nhiều không phải hai, vạn pháp nhất như”, đó mới là bước vào “vi mật khế nhập”, đó chính là cảnh giới giải thoát bất khả tư nghị.

Chúng ta chỉ là vì vọng tưởng phân biệt chấp trước quá nặng nề, không chịu buông xuống, do chưa nhìn thấu nên không chịu buông xuống. Cái diệu của *Kinh Kim Cang*, kinh văn dẫu ít ỏi như vậy, khai thị một cách viên mãn đơn giản như thế, không một chút dông dài, không vòng vèo quanh co, trực tiếp nói thẳng cho chúng ta biết; nếu chân chính hiểu được ý nghĩa của kinh, thể hội được ý nghĩa của kinh, y giáo phụng hành, thì thực sự là không thể nghĩ bàn, đây chính là “nghĩa của kinh không thể nghĩ bàn”.